

О.В. Матвєєва, Г.В. Мойсєєва, В.А. Васильєва, Т.І. Башкатова, К.В. Павленко

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ВИВЧЕННЯ СТАНУ ІМУНІТЕТУ ПРОТИ КАШЛЮКУ У ДІТЕЙ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ЩЕПЛЕННЯ ВАКЦИНАМИ З АЦЕЛЮЛЯРНИМ КАШЛЮКОВИМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЗАХВОРЮВАНІСТІ НА КАШЛЮК ПІСЛЯ ОТРИМАНИХ ЩЕПЛЕНЬ

ДП “Державний експертний центр МОЗ України”, м. Київ

З часів успішного впровадження протикашлюкової вакцини найважливішим напрямом керування кашлюковою інфекцією були і залишаються заходи імунoproфілактики та епідеміологічного нагляду. З 2006 року з метою підвищення рівня охоплення щепленнями в Україні почали використовувати нові комбіновані вакцини, в тому числі з ацелюлярним кашлюковим компонентом (далі — АаКДП). Питання оцінки стану імунітету до кашлюку у дітей, щеплених вакцинами АаКДП та вивчення їх ефективності на сьогодні є дуже актуальні.

Метою дослідження було встановити захисний рівень антитіл до кашлюку, перед проведенням ревакцинації серед дітей, які отримали 4 щеплення вакцинами АаКДП. Проаналізувати захворюваність на кашлюк серед щеплених вакцинами проти кашлюку протягом 2008–2012 рр.

Методи дослідження. Для визначення антитіл до кашлюку проведено лабораторні дослідження 210 зразків сироваток крові, отриманих у дітей 2008–2009 років народження. За матеріалами 150 загальних звітів щодо захворювань на інфекційні хвороби, що керуються засобами специфічної профілактики за 2008–2012 рр., проаналізовано захворюваність на кашлюк серед раніше щеплених дітей.

Отримані результати. Із 210 осіб, які прийняли участь в дослідженні, у 165 (85,5%) результати наявності антитіл до кашлюку були позитивними, у 22 (11,4%) — негативними та 6 (3,1%) осіб потрапили до “сірої зони”. За віковою ознакою критерієм включення у дослідження відповідали 188 дитини, з них 89 — отримали щеплення з дотриманням інтервалів між ними, 99 — з порушенням. Серед 89 дітей у 72 (80,9%) отримано позитивний результат, у 13 (14,6%) — негативний та у 4 (4,5%) — неможливо встановити через потрапляння до “сірої зони”. Відносно 99 дітей, вакцинованих з порушеннями інтервалів між щепленнями, у 88 (88,9%) визначено позитивний результат, у

9 (9,1%) — негативний та у 2 (2%) — неможливо було встановити із-за потрапляння до “сірої зони”. Із 13 дітей, які не відповідали критерію включення за віковою ознакою, 12 (92,3%) мали антитіла до кашлюку та у 1 (7,7%) дитини антитіла були відсутні. Із 9 дітей, які отримали менше 4 доз вакцини АаКДП, у 6 (66,7%) виявлені антитіла до кашлюку, у 3 (33,3%) — відсутні. Після щеплення з цілюклітинним кашлюковим компонентом (далі — АКДП) або АаКДП, або АКДП та АаКДП захворіло на кашлюк 2345 дітей, але інформація в повному обсязі була надана відносно 2298 дітей. В залежності від терміну останнього щеплення 228 (9,92%) осіб захворіли до 1 року, 786 (34,2%) — в термін від 1 до 5 років та 1284 (55,87%) понад 5 років. Серед останніх 1162 (50,57%) особи отримали 4 дози. В залежності від типу вакцин, розподіл групи дітей (1736 осіб), що отримали 4 дози та захворіли в різні інтервали після останнього щеплення відбувся у такий спосіб: 1557 (89,69%) захворілих були щеплені вакциною АКДП, 30 (1,73%) — АаКДП та 149 (8,58%) — АКДП та АаКДП. У залежності від дотримання схеми вакцинації, терміну захворювання на кашлюк до 1 року захворіло 6 (2,67%) дітей, які отримали щеплення за схемою та 36 (15,78%) — з її порушенням, з інтервалом від 1 до 5 років 202 (37,97%) та 330 (62,03%) відповідно.

Висновки. Переважна кількість дітей, які захворіли на кашлюк, були щеплені до 2008 р. вакцинами АКДП у термін понад 5 років після отримання чотирьох доз. Серед дітей, які захворіли на кашлюк в терміні до 1 року та від 1 року до 5 років, переважала група, яка отримала 4 щеплення з порушенням схеми вакцинації незалежно від типу вакцини. За результатами серологічного дослідження у 89 дітей, які були включені та відповідали всім критеріям дослідження — 80,9% були серопозитивними до кашлюку, 14,6% — серонегативними та 4,5% потрапили до “сірої зони”.